

GUUS PIJPERS

HET
INFORMATIE

Paradijs

Slimmer werken met minder informatie

Inhoudsopgave

Inleiding	6
1. WAT IS INFORMATIE?	9
Intermezzo: Informatiewiki	29
2. BEN JIJ NIEUWSGIERIG?	39
Intermezzo: Valkuilen voor informatie	52
3. WAAROM VERZAMELEN WE ZO VEEL INFORMATIE?	57
Intermezzo: Ergernissen rondom informatie	69
4. HOE KAN HET BETER?	78
Intermezzo: Informatie moet je doen	106
5. HOE HERKEN JE GOEDE INFORMATIE?	112
Intermezzo: Informatie is zo mooi	130
6. WIE HELPT JE MET INFORMATIE OM TE GAAN?	135
Intermezzo: Informatiemakelaars	157
7. INFORMATIE IS HET NIEUWE GOUD	161

Inleiding

We leven meer dan ooit in een informatiewereld. We raken gewend aan de grote hoeveelheden informatie die we elke dag over ons heen krijgen. De meeste mensen willen niets missen, sommigen zijn zelfs verslaafd aan hun Twitteraccount. Mensen zijn van nature nu eenmaal nieuwsgierig.

De hoeveelheid informatie en de mogelijkheden om informatie te consumeren zal de komende jaren blijven groeien, thuis en op het werk. Daarom is deze vraag actueler dan ooit: wat is te veel informatie? Daar is maar één juist antwoord op: te veel is als je voor je gevoel niet genoeg tijd hebt om alle informatie die je ontvangt en wilt verwerken, ook goed kunt verwerken.

DE RICHTING VAN INFORMATIE

Is het je al opgevallen bij de nieuwe verkeersborden? De pijlen wijzen niet meer naar beneden, maar naar boven. Het effect is volgens Rijkswaterstaat dat het verkeer bijna 10 procent sneller doorstroomt. De pijlen naar beneden hadden een 'drukkend' effect op de automobilist.

Nederland heeft een vooraanstaande positie op wegwijsgebied. De zeer goede bewegwijzering op Schiphol is wereldberoemd. We mogen dus niet mopperen. Zoek maar eens op basis van verkeersborden de weg in België: de informatieborden staan daar voorbij de kruising. Tegen de tijd dat je ze leest, ben je dus al te laat om af te slaan. Tenzij je weet (kennis) waar de borden die de richting (informatie) aangeven precies staan.

VOOROORDELEN OVER INFORMATIE

In welke omgeving je ook werkt, speelt of leeft, altijd kies je iets wat jouw directe aandacht heeft. Een voorkeur voor een bepaalde voetbalclub omdat je oorspronkelijk uit die stad komt? Een voorkeur voor een medicijn omdat je als beginnend arts een aantal keren een enthousiast verkoopverhaal over dat medicijn hebt bijgewoond? Of een voorkeur voor een bepaald merk bier, omdat je als student jaren boven een kroeg met dat merk wihangbord hebt gewoond?

Omdat je het beeldmerk van Grolsch jarenlang fel verlicht vanuit je studentenkamer hebt gezien, kan dit merk onbewust je voorkeur bepalen gedurende de rest van je leven. Helemaal niet erg, maar misschien solliciteer je hierdoor niet op die mooie baan bij Heineken.

Zeg eens eerlijk: heb jij nog genoeg tijd om alle beschikbare informatie te verwerken? En heb je nog genoeg tijd om alle informatie die je aan anderen kwijt wilt te communiceren?

Dit boek heb ik geschreven voor iedereen die beter en slimmer met grote hoeveelheden informatie om wil gaan. Het beste wapen tegen te veel informatie is namelijk kennis – kennis over informatie zelf en kennis over wat informatie met mensen doet.

Wat heb ik voor dit boek gedaan? Veel, heel veel gelezen, in alle mogelijke media. Ik kan het woord informatie ondersteboven en zelfs door de bladzijden heen herkennen. Toch is enorm veel niet in dit boek terechtgekomen, misschien wel zo'n 99 procent aan ongebruikte informatie – iets meer dan we normaal in één dag aan nutteloze informatie verzamelen.

Hoe je dit boek, elk boek, moet lezen, bepaal je helemaal zelf. Ik heb ervoor gekozen de informatie in korte, afgeronde stukken te zetten. Soms in een kader, als het gaat over een voorbeeld of een weetje bij de tekst. Tussen de hoofdstukken vind je intermezzo's, die een thema van dit boek toelichten.

Slimmer omgaan met informatie kost niets en vereist geen technische hulpmiddelen zoals nieuwe apparaten of apps. Je hoeft slechts je houding en je gedrag aan te passen; het vereist niet meer dan een verandering tussen je oren. Laat die kans niet schieten en kies ook voor het informatieparadijs!

Wat is informatie?

Het begrip ‘informatie’ lijkt zo vanzelfsprekend. Dat is het ook. Het wordt pas lastig wanneer we proberen een omschrijving of kenmerken van informatie te geven. Informatie is tenslotte overal, het is er elke dag en in overvloed. Informatie is ook in hoge mate persoonlijk: wat voor de een goede informatie is of feiten zijn, is voor de ander nutteloos.

Je neemt op je werk en thuis dagelijks tientallen besluiten gebaseerd op veel of juist weinig informatie. Alleen al daarom is het goed om iets meer te weten over het fenomeen dat informatie heet. In dit hoofdstuk lees je allerlei kenmerken, eigenaardigheden en leuke weetjes over informatie. Als je dat allemaal weet, kun je al veel beter met informatie omgaan. Verderop in het boek geef ik ook veel tips en trucs.

Veel mensen wisselen informatie uit, terwijl die praktisch gezien slechts uit kale gegevens bestaat, die door een mens zijn (op)gewaardeerd. Kennis gaat nog verder: dit is informatie die door mensen is gebruikt en tot actie leidt. En herhaalde acties met terugkoppeling en aanpassing van je eigen kennisniveau leiden dan weer tot wijsheid.

Informatie over informatie

- Als je lesgeeft, weten student en leraar na afloop hetzelfde en vaak zelfs meer!

- Dezelfde informatie kan overal tegelijk zijn en in milliseconden worden verplaatst.
- Informatie kun je nooit verliezen door het weg te geven.
- Je weet pas wat informatie waard is als je alles hebt verwerkt.
- Informatie is duur om te produceren maar kost nagenoeg niets om te reproduceren.
- Informatie is bijna nooit van iemand.
- Informatie kan zeer goed worden hergebruikt.
- Het is niet makkelijk om personen uit te sluiten van de voordelen van het gebruik van informatie.
- Informatie is niet schaars en wordt dat ook nooit. Dat niet iedereen dezelfde mate van toegang heeft, is een ander probleem.
- Informatie worden vaak geprijsd op basis van de verwachte gebruikerswaarde, niet op basis van het kostprijs-plusprincipe.
- Er is geen natuurlijke limiet aan het kopiëren van informatieproducten.
- Informatieproducten worden niet direct voor een markt gemaakt. Anders gezegd: de gebruiker speelt een actieve rol in het waarderen van informatie.
- Informatie is soms sterk tijdgebonden. De aandelenkoersen van vandaag zijn morgen oud nieuws. Maar over een bepaalde periode gezien zijn die oude koersen weer geld waard voor een trendanalyse.

Van de oermens die wijs probeerde te worden uit de tekening op de rotsmuur tot de beursanalist die tuurt naar de koersgegevens op zijn computerscherm: de hele dag zijn we informatie aan het verwerken. Nogal logisch dus dat we straks een informatievrije periode standaard in ons arbeidscontract krijgen. Geestelijke rust wordt vele malen belangrijker dan drie weken fysiek uitrusten in Turkije. Zeker weten.

ANTI-INFORMATIE

Als je een spannende roman leest of een detective op tv ziet, wordt daarin een heleboel anti-informatie gegeven. Ergens in dat boek of die uitzending komt natuurlijk de écht belangrijke informatie aan de orde. Het is aan de lezer of kijker om die eruit te filteren.

Naast alle nuttige informatie en anti-informatie wordt er in een boek of film veel verstrooiende informatie gegeven. Deze heeft ook een functie: het is ontspannend en wordt gebruikt om de situatie te schetsen of om andere inzichten te geven. Maar dat is juist het mooie aan de combinatie van verschillende soorten informatie in een spannend boek of in een bloedstollende thriller: je bepaalt zelf in welke categorie welke informatie hoort. Op het moment dat je een rapport leest van een collega, zou je het gevoel kunnen krijgen dat alles relevant is. Die kans is echter klein: ook zo'n rapport bevat waarschijnlijk verstrooiende en irrelevante informatie. Een rapport is namelijk net zo goed geschreven door een mens.

Oorsprong van informatie

Het woord 'informatie' duikt voor het eerst op in de middeleeuwen, in Chaucers *Canterbury Tales*, geschreven tussen 1372 en 1382. Het woord 'informatie' is afgeleid van het Middelenegelse *enforme*, en dat is weer afgeleid van het Franse begrip *enformer*, op zijn beurt afkomstig van het Latijnse *informare*. Dat laatste woord betekent vormgeven, vormen, zich een beeld vormen of beschrijven. *Informare* is een combinatie van 'in' en 'forma'. Die 'forma' houdt in dat er een actie wordt uitgevoerd. Welke dat is, ligt aan de context van het woordgebruik.

HET
INFORMATIE
Paradijs

Slimmer werken met minder informatie

- Word je overspoeld met informatie? Lees je ook alles wat los- en vastzit? Stop met het consumeren van informatie alsof het fastfood is. En verspil geen tijd aan het zenden van informatie die niemand nodig heeft. Informatie is het nieuwe goud, maar hoe slim je ermee omgaat, bepaalt hoe succesvol je bent. Hoe je dat organiseert, lees je in dit nieuwe boek.
- Ontdek hoe je moeiteloos waardevolle informatie selecteert en word je bewust van de invloed die je kunt uitoefenen met de juiste boodschap op het juiste moment via het juiste kanaal.
- Het informatieparadijs is een eyeopener voor iedereen die tijd wil besparen en effectiever wil communiceren. **Guus Pijpers** (auteur van onder andere *Op informatiedieet*, *Slaap je slim* en *Informatiegedrag van mensen*) helpt als directeur van Acuerdis mensen en organisaties om slimmer gebruik te maken van informatie.

HAYSTACK

